

У Х В А Л А
ПЕРШОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Герасімчук Наталії Іванівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України „Про державну службу“ від 10 грудня 2015 року № 889–VIII, Закону України „Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування“ від 9 липня 2003 року № 1058–IV та частини другої статті 99 Кодексу адміністративного судочинства України у редакції до внесення змін Законом України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“ від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII

м. К и ї в
19 вересня 2018 року
№ 294-1(I)/2018

Справа № 3-322/2018(4335/18)

Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Гультая Михайла Мирославовича – головуючого,
Головатого Сергія Петровича,
Колісника Віктора Павловича – доповідача,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Герасімчук Наталії Іванівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України „Про державну службу“ від 10 грудня 2015 року № 889–VIII (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 4, ст. 43) зі змінами, Закону України „Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування“ від 9 липня 2003 року № 1058–IV (Відомості Верховної Ради України, 2003 р.,

№№ 49–51, ст. 376) зі змінами та частини другої статті 99 Кодексу адміністративного судочинства України у редакції до внесення змін Законом України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“ від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII.

Заслухавши суддю-доповідача Колісника В.П. та дослідивши матеріали справи, Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Герасімчук Н.І. звернулася до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність статтям 8, 21, 22, 24, 46, частині першій статті 58, статті 64 Конституції України (конституційність) Закон України „Про державну службу“ від 10 грудня 2015 року № 889–VIII зі змінами (далі – Закон № 889), Закон України „Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування“ від 9 липня 2003 року № 1058–IV зі змінами (далі – Закон № 1058) та частину другу статті 99 Кодексу адміністративного судочинства України у редакції до внесення змін Законом України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“ від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII (далі – Кодекс).

З аналізу змісту конституційної скарги та долучених до неї копій судових рішень вбачається таке.

Суб’єкт права на конституційну скаргу з вересня 2011 року одержує пенсію державного службовця, призначену відповідно до Закону України „Про державну службу“ від 16 грудня 1993 року № 3723–XII зі змінами.

Управління Пенсійного фонду України в Держинському районі міста Харкова відмовило у перерахунку призначеної Герасімчук Н.І. пенсії у зв'язку із підвищенням розміру заробітної плати працюючим державним службовцям та з урахуванням суми матеріальної допомоги на оздоровлення, суми матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань, премій до державних, професійних свят та ювілейних дат, а також індексації заробітної плати із збереженням відсотка нарахування пенсії на момент її призначення.

Суб'єкт права на конституційну скаргу вважає, що внаслідок застосування в остаточному судовому рішенні у його справі – постанові Верховного Суду від 27 червня 2018 року – Закону № 889, у тому числі статті 90, Закону № 1058, у тому числі статті 42, порушено гарантоване статтею 46 Конституції України його конституційне право на соціальний захист у старості та його „існуюче становище погіршено прийняттям більш пізнього закону „Про державну службу“. На думку Герасімчук Н.І., застосування Верховним Судом у постанові від 27 червня 2018 року Закону № 1058 та частини другої статті 99 Кодексу призвело до порушення статті 24 Конституції України, а саме поставило її у „нерівні умови до інших громадян по праву на перерахунок пенсії“ та врахування усіх складових її заробітної плати при обчисленні розміру пенсії.

У Законі № 889 визначено принципи, правові та організаційні засади забезпечення публічної, професійної, політично неупередженої, ефективної, орієнтованої на громадян державної служби, яка функціонує в інтересах держави і суспільства, а також порядок реалізації громадянами України права рівного доступу до державної служби, що базується на їхніх особистих якостях та досягненнях.

За статтею 90 Закону № 889 пенсійне забезпечення державних службовців здійснюється відповідно до Закону № 1058, яким не передбачено такої підстави для перерахунку призначеної пенсії, як підвищення розміру заробітної плати працюючим державним службовцям.

Закон № 1058 відповідно до його преамбули визначає „принципи, засади і механізми функціонування системи загальнообов’язкового державного пенсійного страхування, призначення, перерахунку і виплати пенсій, надання соціальних послуг з коштів Пенсійного фонду, що формуються за рахунок страхових внесків роботодавців, бюджетних та інших джерел, передбачених цим Законом, а також регулює порядок формування Накопичувального пенсійного фонду та фінансування за рахунок його коштів видатків на оплату договорів страхування довічних пенсій або одноразових виплат застрахованим особам, членам їхніх сімей та іншим особам, передбаченим цим Законом“.

Стаття 42 Закону № 1058 містить норми щодо індексації та перерахунку пенсій.

Частиною другою статті 99 Кодексу, зокрема, передбачено, що для звернення до адміністративного суду за захистом прав, свобод та інтересів особи встановлюється шестимісячний строк, який, якщо не встановлено інше, обчислюється з дня, коли особа дізналася або повинна була дізнатися про порушення своїх прав, свобод чи інтересів. Однак Законом України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“ від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII, який набрав чинності з 15 грудня 2017 року, Кодекс адміністративного судочинства України викладено у новій редакції, у зв’язку з чим частина друга статті 99 Кодексу втратила чинність.

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить з такого.

2.1. Відповідно до частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“ у конституційній скарзі зазначаються

конкретні положення закону України, які належить перевірити на відповідність Конституції України, та конкретні положення Конституції України, на відповідність яким належить перевірити закон України (пункт 5); обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6).

Згідно зі статтею 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга вважається прийнятною, зокрема, за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої); Конституційний Суд України відмовляє у відкритті конституційного провадження, визнавши конституційну скаргу непринятною, якщо зміст і вимоги конституційної скарги є очевидно необґрунтованими або наявне зловживання правом на подання скарги (частина четверта).

Зі змісту конституційної скарги вбачається, що неконституційність Закону № 889 та його статті 90, а також Закону № 1058 та його статті 42 обґрунтовується зміною правового регулювання пенсійного забезпечення державних службовців, зокрема відсутністю у чинному законодавстві такої підстави для перерахунку призначених пенсій, як підвищення заробітної плати працюючим державним службовцям.

Запровадження нового порядку регулювання пенсійного забезпечення державних службовців призвело до зміни підстав для перерахунку раніше призначених пенсій, а не до скасування чи обмеження права громадян на соціальний захист. У Законі № 1058, зокрема, вказано, що „перерахунок пенсій за віком, по інвалідності, в разі втрати годувальника, за вислугу років, призначених до набрання чинності цим Законом, здійснюється за нормами цього Закону на підставі документів про вік, страховий стаж, заробітну плату (дохід) та інших документів, що знаходяться на час перерахунку в пенсійній справі та відповідають вимогам законодавства, що діяло раніше, а також

додаткових документів, одержаних органами Пенсійного фонду“ (частина перша статті 43); „у разі якщо внаслідок перерахунку пенсії за нормами цього Закону її розмір зменшується, пенсія виплачується в раніше встановленому розмірі“ (пункт 4 розділу XV „Прикінцеві положення“).

Конституційний Суд України у Рішенні від 26 грудня 2011 року № 20-рп/2011 зазначив, що зміна механізму нарахування певних видів соціальних виплат та допомоги є конституційно допустимою до тих меж, за якими ставиться під сумнів сама сутність змісту права на соціальний захист (абзац одинадцятий підпункту 2.1 пункту 2 мотивувальної частини).

З аналізу конституційної скарги випливає, що Герасімчук Н.І. не дотримала вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, оскільки не навела обґрунтування тверджень щодо неконституційності Закону № 889 та Закону № 1058, обмежившись висловленням незгоди з рішеннями судів та цитуванням окремих приписів Конституції України, законів України (у тому числі тих, що втратили чинність), а також юридичних позицій Конституційного Суду України.

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2.2. Конституційний Суд України відповідно до частин першої, другої статті 8 Закону України „Про Конституційний Суд України“ розглядає питання щодо відповідності Конституції України (конституційності): чинних актів (їх окремих положень); з метою захисту та відновлення прав особи – акта (його окремих положень), який втратив чинність, але продовжує застосовуватись до правовідносин, що виникли під час його чинності.

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ втрата чинності актом (його окремими положеннями), щодо якого порушено питання відповідності Конституції України, крім випадків, передбачених

частиною другою статті 8 цього закону, є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі (пункт 5 статті 62).

Герасімчук Н.І. звертається до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність Конституції України (конституційність) частину другу статті 99 Кодексу, яка втратила чинність. Отже, є підстави для відмови у відкритті конституційного провадження у справі у цій частині згідно з пунктом 5 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 8, 32, 37, 55, 56, 58, 61, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Перша колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Герасімчук Наталії Іванівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України „Про державну службу“ від 10 грудня 2015 року № 889–VIII зі змінами, Закону України „Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування“ від 9 липня 2003 року № 1058–IV зі змінами та частини другої статті 99 Кодексу адміністративного судочинства України у редакції до внесення змін Законом України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“ від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII на підставі пунктів 4, 5 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги; втрата чинності актом (його окремими положеннями),

щодо якого порушено питання відповідності Конституції України, крім випадків, передбачених частиною другою статті 8 цього закону.

2. Ця Ухвала є остаточною.

**ПЕРША КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**